

NACIONALINĖ ANTIDOPINGO PROGRAMA 2023 M. – 2026 M.

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinė antidopingo programa – ketverių kalendorinių metų trukmės planavimo dokumentas, kuriame nurodomi viešosios įstaigos LIETUVOS ANTIDOPINGO AGENTŪRA (toliau – Agentūra) veiklos, susijusios su Pasaulinio antidopingo kodekso įgyvendinimu, priemonės joms įgyvendinti, priemonių terminai, lėšų poreikis šio dokumento įgyvendinimo kiekvienų einamųjų kalendorinių metų laikotarpiu ir planuojami šių lėšų šaltiniai.

2. 2022 m. lapkričio 15 d. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras įsakymu Nr. V-1789 pakeitė Agentūros įstatus ir nuo 2023 metų Agentūra¹:

2.1. yra vienintelė įstaiga Lietuvoje, turinti nacionalinės antidopingo organizacijos statusą, kaip jis yra suprantamas Pasauliniame antidopingo kodekse, Lietuvos Respublikoje atitinkanti įstaiga, atliekanti nacionalinės antidopingo organizacijos funkcijas bei įgyvendinanti Pasaulinį antidopingo kodeksą;

2.2. yra kovos su manipuliavimo sporto varžybomis koordinatorius, kaip jis suprantamas 2014 m. rugsėjo 18 d. Europos Tarybos konvencijoje dėl manipuliacijų sporto varžybomis (toliau – Makolino konvencija).

3. Agentūra atitinka nacionalinės antidopingo organizacijos statusą, kaip jis suprantamas Pasaulinės antidopingo agentūros Kodekse² (toliau – Kodeksas) (Kodekso 20.5 straipsnio – *Nacionalinių antidopingo organizacijų funkcijos ir pareigos*). Agentūra įgyvendina Europos Tarybos antidopingo konvenciją³ ir Tarptautinę konvenciją prieš dopingo vartojimą sporte⁴, dalyvauja Pasaulinės antidopingo agentūros (toliau – WADA), Europos Tarybos, Tarptautinės nacionalinių antidopingo organizacijų asociacijos (toliau – *iNADO*) ir UNESCO veikloje ir vykdo šalies antidopingo programą.

¹ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/54adcbf0855211eab005936df725feed/asr>

² https://www.antidopingas.lt/wp-content/uploads/2020/11/2021_PASAULINIS-ANTIDOPINGO-KODEKSAS-LT.pdf

³ <https://e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.348B42D9DA95>

⁴ <https://e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.DEA2EADE0590>

Atsižvelgiant į Kodekso reikalavimus Agentūros direktorius tvirtina Antidopingo taisykles⁵. WADA Kodekso ir tarptautinių standartų laikymosi stebėseną tarp pasirašiusių šalių WADA vykdo vadovaujantis Tarptautiniu standartu dėl Kodekso laikymosi pasirašiusių šalių veikloje⁶.

4. WADA, UNESCO ir Europos taryba nuolat vertina ir audituoja kaip Agentūra įgyvendina WADA Kodeksą, UNESCO Tarptautinę konvenciją prieš dopingo vartojimą sporte ir Europos Tarybos antidopingo konvenciją.

5. Kiekvienais metais Agentūra teikia informaciją apie programos įgyvendinimą atsakydama į WADA, UNESCO ir Europos tarybos parengtus klausimynus. Jeigu Agentūra nevykdo WADA Kodekso ir *standartuose* nurodytų reikalavimų, WADA pateikia „*Corrective Action Report*“ – dokumentą, kuriame būna nustatomi terminai neatitikimams ištaisyti. UNESCO vertina atsakymus ir atlieka stiprybių ir silpnybių analizę. Nuo 2022 m. Europos taryba vertina pateiktus atsakymus.

6. Agentūra įsteigta 2005 m. Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. 2019 m. sausio 1d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos sporto įstatymo naujai redakcijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pavesta funkcija formuoti ir įgyvendinti valstybinę sporto politiką. 2020 m. sausio 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 33 „Dėl viešųjų įstaigų savininko ir dalininko teisių ir pareigų įgyvendinimo“ Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pavesta įgyvendinti valstybės, kaip Agentūros savininkės, teises ir pareigas⁷.

7. Nacionalinės antidopingo programos (toliau – Programa) įgyvendinimo pradžia – 2023 m. sausio 1 d., pabaiga – 2026 m. gruodžio 31 d.

8. Agentūra, siekdama įgyvendinti Programą, vykdo šias veiklas:

8.1. nustato antidopingo taisyklių pažeidimus, juos tiria ir tyrimo rezultatus perduoda sankcijas taikantiems subjektams nagrinėti;

8.2. įgyvendina prevencines dopingo ir manipuliavimo sporto varžybomis priemones;

8.3. rengia ir įgyvendina informavimo ir švietimo programų, skirtą kovai su dopingo vartojimu ir manipuliavimo sporto varžybomis aukšto meistriškumo sporte ir užsiimant fiziniu aktyvumu, informuoja visuomenę apie dopingo ir manipuliavimu sporto varžybomis keliamą žalą;

⁵ https://www.antidopingas.lt/wp-content/uploads/2020/11/2021_LIETUVOS-ANTIDOPINGO-TAISYKLES-LT.pdf

⁶ <https://www.wada-ama.org/en/resources/code-compliance/international-standard-for-code-compliance-by-signatories-isccs>

⁷ <https://e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9c7824803dd11ea829bc2bea81c1194>

8.4. vykdo konferencijas, seminarus, mokymus, parodas, kitus panašaus pobūdžio renginius antidopingo ir manipuliavimu sporto varžybomis temomis;

8.5. rengia ir įgyvendina nacionalinę antidopingo programą;

8.6. bendradarbiauja su nacionalinėmis, kitų valstybių ir tarptautinėmis antidopingo ir manipuliavimo sporto varžybomis bei kitomis organizacijomis, teikia informaciją šioms organizacijoms, keičiasi kita informacija, dalinasi gerąja patirtimi kovos su dopingo vartojimu (naudojimu) srityje;

8.7. renka, kaupia, analizuoja, sistemina ir teikia suinteresuotiems asmenims su antidopingo ir manipuliavimo sporto varžybomis susijusią informaciją;

8.8. rengia dopingo kontrolės veiklos statistines ataskaitas ir viešai jas skelbia;

8.9. teikia informacinę metodinę ir praktinę pagalbą fizinio aktyvumo ir aukšto meistriškumo sporto srityse veikiantiems subjektams;

8.10. Pasauliniame antidopingo kodekse nustatyta tvarka viešina informaciją apie antidopingo taisyklių pažeidimus;

8.11. bendradarbiauja atliekant mokslinius tyrimus antidopingo srityje ir remia šiuos tyrimus;

8.12. informuoja visuomenę s Agentūros veiklos klausimais;

8.13. sudaro antidopingo taisyklių pažeidimus nagrinėjančią komisiją, tvirtina jos reglamentą ir organizuoja komisijos veiklą;

8.14. skiria sankcijas už antidopingo taisyklių pažeidimus pažeidėjams, kai antidopingo taisyklių pažeidimo byla nėra priskirta nagrinėti specialiam antidopingo taisyklių pažeidimus nagrinėjančiam subjektui.

II SKYRIUS ŠVIETIMAS IR INFORMAVIMAS

9. Vadovaujantis Kodeksu, sportininkų ir jų pagalbinio personalo švietimas yra privalomas. Visos Kodekse įvardytos organizacijos privalo bendradarbiauti organizuojant švietimo programas.

10. Vadovaujantis Makolino konvencija kiekviena šalis skatina informavimą, švietimą, mokymą skirtus kovai su manipuliacijomis sporto varžybomis.

11. Vykdam švietimą antidopingo bei manipuliavimo sporto varžybomis temomis siekiama:

11.1. skleisti visuomenėje žinias apie dopingo žalą organizmui, švaraus ir sąžiningo sporto principų įgyvendinimą;

11.2. didinti sportininkų ir jų aptarnaujančio personalo, teisėsaugos pareigūnų sąmoningumą bei žinojimą, kad dopingo vartojimas ir kiti antidopingo taisyklių pažeidimai, manipuliavimas sporto varžybomis prieštarauja švaraus sporto principams;

11.3. užkirsti kelią sportininkams ir jų aptarnaujančiam personalui, pažeidusiems antidopingo taisykles, dalyvauti sportinėje veikloje;

11.4. individualiai konsultuoti sportininkus, pažeidusius antidopingo taisykles, kad sugrįžimas į sportinę veiklą būtų sklandesnis;

11.5. mažinti netyčinių draudžiamųjų medžiagų, esančių medikamentuose, paskyrimo dažnį medicinos įstaigose, didinant medicinos personalo švietimą apie dopingą ir švaraus sporto principus.

12. Siekdama užtikrinti švietimo galimybę sportininkams ir jų aptarnaujančiam personalui Agentūra (lentelė Nr. 1):

12.1. sudaro galimybę naudotis nuotolinio nuotolinius mokymo programa www.bedopingo.lt

12.2. vykdo nuotolinius ir tiesioginius mokymus sportininkams, teisėsaugos specialistams ir aptarnaujančiam personalui.

Metai	WADA Quiz	Seminarų skaičius	Dalyvių (seminaruose) skaičius	Asmeninių mokymų skaičius
2022	240	42	1179	162
2021	600	34	1192	60
2020	700	41	2179	50

Lentelė Nr.1. Įvairiuose mokymuose dalyvaujančių asmenų skaičius.

13. Nuo 2023 metų Agentūra, šalia įprastų veiklų švietimo ir informavimo srityje, planuoja:

13.1. Reguliariai vesti nuotolinius arba tiesioginius mokymus (renginius) visuomenei apie dopingo žalą sveikatai;

13.2. Didinti sąžiningo sporto grėsmių žinomumą tarp policijos, muitinės ir kitų pareigūnų (organizuoti mokymus, konferencijas, „dirbtuves“ ir kt.);

13.3. Pradėti švaraus sporto Ambasadorių programą;

13.4. Organizuoti mokymus medicinos personalui apie draudžiamąsias medžiagas ir metodus sporte, bei leidimų vartoti gydymui (toliau – LVG) gavimo taisykles;

13.5. Parengti mokymų medžiaga apie manipuliacijas sporto varžybomis ir vykdyti mokymus sportininkams.

III SKYRIUS

DRAUDŽIAMŲ MEDŽIAGŲ IR METODŲ SĄRAŠAS.

LEIDIMŲ VARTOTI GYDYMUI IŠDAVIMAS

14. WADA sudaro ir skelbia Draudžiamą sąrašą⁸ taip dažnai kaip reikia, bet ne rečiau kaip kartą per metus. Draudžiamas sąrašas yra privalomoji UNESCO Tarptautinės konvencijos prieš dopingo vartojimo sporte dalis. Jis skelbiamas Lietuvos Respublikos teisės aktų registre ir yra privalomas visoms pasaulio valstybėms ir sporto federacijoms, kurios yra pripažinusios WADA Kodeksą.

15. Vadovaujantis Leidimų vartoti gydymui išdavimo tarptautiniu standartu⁹, jei gydytojo sportininkui skiriamas vaistas arba metodas, kuris pagal WADA reikalavimus yra įtrauktas į Draudžiamųjų medžiagų ir metodų sąrašą¹⁰ (toliau – Draudžiamas sąrašas), LVG gali suteikti šiam sportininkui leidimą naudoti tą medžiagą ar metodą (treniruojantis ir dalyvaujant varžybose) nepažeidžiant antidopingo taisyklių ir netaikant sankcijų.

16. Prašymus¹¹ dėl LVG svarsto ir sprendimus priima Agentūros vadovo sprendimu iš medicinos specialistų sudarytas Leidimų vartoti gydymui išdavimo komitetas (toliau – LVGIK). LVGIK veiklą organizuoja Agentūra. LVGIK darbas reglamentuotas vadovaujantis Leidimų vartoti gydymui išdavimo tarptautiniu standartu. Agentūra užtikrina, kad LVGIK nariai nuolat atnaujintų žinias apie draudžiamąsias medžiagas sporte ir Kodekso pakeitimus.

17. Sportininkas privalo turėti galimybę patikrinti, ar jo perkamas nereceptinis vaistas neturi draudžiamų medžiagų, todėl Agentūra konsultuoja sportininkus ir jų personalą dėl visų neaiškių, ar abejotinių atvejų.

18. Kasmet Lietuvoje yra užregistruojama arba perregistruojama virš 4000 vaistų, todėl Agentūros atstovas privalo nuolat peržiūrėti registrus vaistus ir atnaujinti informaciją medikamentų

⁸ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/062aee004b6c11eb8d9fe110e148c770>

⁹ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/a20cdd904b6e11eb8d9fe110e148c770>

¹⁰ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/062aee004b6c11eb8d9fe110e148c770>

¹¹ <https://www.antidopingas.lt/informacija-sportininkams/isimtis-terapiam-vartojimui/>

paieškos paskyroje arba užtikrinti, kad tai būtų padaryta automatiškai, atsiradus galimybei subendrinti vaistinių preparatų ir draudžiamųjų medžiagų sporte sąrašus.

19. Nuo 2023 metų Agentūra, šalia įprastų veiklų, planuoja:

19.1. analizuoti dažniausių netyčinių dopingo atvejų priežastis ir planuoti prevencines priemones.

19.2. atnaujinti draudžiamųjų medžiagų vaistuose paieškos sistemą.

IV SKYRIUS TESTAVIMAS IR TYRIMAI

20. Testavimas – dopingo kontrolės proceso dalys, susijusios su testų paskirstymo planavimu, mėginių paėmimu, mėginių tvarkymu ir mėginių gabenimu į laboratoriją. Testavimas, veikla po testavimo ir visa susijusi Agentūros veikla vykdoma vadovaujantis Tarptautiniu testavimo ir tyrimų standartu¹².

21. Testavimai planuojami atsižvelgiant į sporto šakų ir (arba) disciplinų rizikingumą (*Lentelė Nr.2*). Pirmenybė teikiama testavimui ne varžybų metu. Sporto šakose ir (arba) disciplinose, kuriose dopingo vartojimo rizika ne varžybų laikotarpiu vertinama kaip maža (t. y. kai galima aiškiai įrodyti, kad dopingo vartojimas ne varžybų metu greičiausiai nepagerins rezultatų ar suteiks kitų neteisėtų pranašumų), pirmenybė teikiama testavimui varžybų metu.

	Maža rizika	Vidutinė rizika	Didelė rizika
Testavimai varžybų ir ne varžybų metu			+
Testavimai ne varžybų metais		+	
Testavimai varžybų metu	+		+

Lentelė Nr. 2. Testavimų planavimo principai

22. Kiekvienais metais Agentūra didina testavimų skaičių (grafikas Nr. 1). Ypatingai testavimų skaičius didėja priešolimpiniais (intensyvėja atranka į olimpines žaidynes) ir olimpiniais metais (kiekvienas į olimpinės rinktinės narys, prieš atvykdamas į olimpines žaidynes, turi būti testuojamas bent tris kartus).

¹²

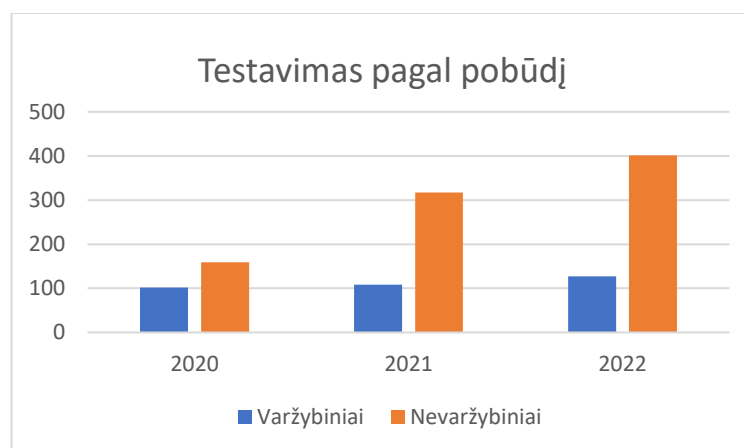
<https://www.antidopingas.lt/wp-content/uploads/2021/04/2021-m.-TARPTAUTINIS-TESTAVIMO-IR-TYRIMU-STANDARTAS-LT.pdf>

Grafikas Nr.1. Bendras mėginių skaičių 2020 – 2022 m.

23. Testavimų vykdymui Agentūra bendradarbiauja su 11 dopingo kontrolės pareigūnų (iš jų – 2 kraujo dopingo kontrolės pareigūnai). Dopingo kontrolės pareigūnus atrenka, apmoko ir akredituoja Agentūros darbuotojai. Reakreditacija vyksta, kas 2 metus. Dopingo kontrolės pareigūnams keliami aukšti reikalavimai, kurie susiję ne tik su dopingo kontrolės procedūros, antidopingo sistemos išmanymu, bet ir aukšta bendravimo kultūra, gerais užsienio kalbos įgūdžiais, sąžiningumu ir pan., įvertinus šiuos poreikius Agentūra nuolat organizuoja mokymus, siekiant, kad pareigūnai keltų kvalifikaciją ne tik antidopingo srityje.

24. Dopingo kontrolė gali būti atliekama bet kurio sportininko atžvilgiu, kuris yra bet kokios Lietuvos nacionalinės federacijos ar bet kokio Lietuvos nacionalinės federacijos nario ar padalinio (įskaitant klubus, komandas, asociacijas, lygas ir kt.), narys ir/ar licencijos turėtojas, taip pat bet kuriam kitam sportininkui pagal Agentūros jurisdikciją ar kitais Kodekse numatytais atvejais. Sportininkas gali būti testuojama varžybų, o taip pat ir nevaržybų metu (grafikas Nr.2).

Grafikas Nr. 2. Testavimų pasiskirstymas pagal pobūdį 2020-2022 m.

25. Agentūra yra atsakinga už registruotinių testuotinių sportininkų sąrašo sudarymą. Šiame sąraše esantys sportininkai privalo nurodyti konkrečią vietą bent vieną valandą per dieną, kad dopingo kontrolės pareigūnas galėtų atvykti ir jį/ją testuoti. Jeigu sportininko nebūna nurodytoje vietoje tris

kartus (tris kartus jis praleidžia dopingo kontrolę), tokiam sportininkui taip pat skiriama diskvalifikacija už buvimo vietos pažeidimus. Agentūra iki 2022 m. gruodžio 13 d. užfiksavo 52 praleistus dopingo kontrolės testus (per 2022 metus), kuriuos praleido 45 sportininkas (7 sportininkai tai padarė antrą kartą per 12 mėn. laikotarpį).

26. Agentūra privalo atitikti Tarptautinio testavimo ir tyrimo, bei Laboratorijų standartų reikalavimus, todėl:

26.1. Dopingo kontrolei Agentūra privalo įsigyti ir naudoti tik WADA patvirtintą įrangą.

26.2. Visų paimtų mėginių analizė ir papildomi tyrimai atliekami WADA akredituotoje laboratorijoje (2021 m. pasaulyje veikė 33 laboratorijos) už laboratorijos nustatytą mokestį. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje tokios laboratorijos nėra, visi mėginiai yra siunčiami į kitose valstybėse veikiančias WADA akredituotas laboratorijas.

26.3. Mėginiai siunčiami iš karto juos paėmus, o kraujo mėginiams transportuoti turi būti naudojama speciali temperatūros lygį palaikanti ir temperatūros pokyčius registruojanti įranga. Mėginių pristatymui į laboratoriją naudojamos skubių siuntų gabenimo paslaugos.

26.4. Į bendruosius laboratorių analizės protokolus neįeina specialūs tyrimai (pvz.: eritropoetino (ESAs), augimo hormono (GH) ir pan.), todėl atsižvelgiant į sporto šakos specifiškumą ir rizikingumą yra papildomai atliekami specialūs tyrimai.

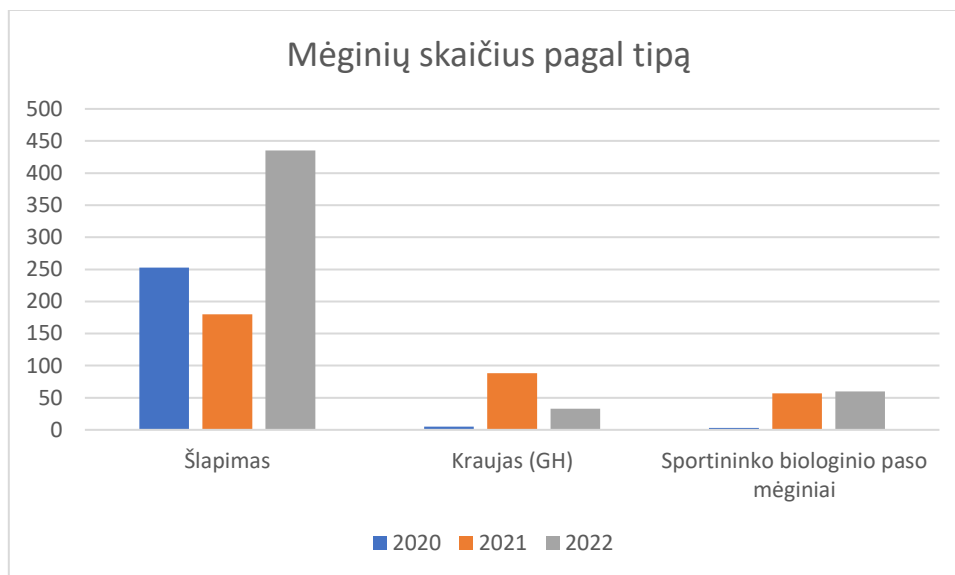
27. 2021 metais Agentūra pradėjo naudoti „paperless“ sistemą, t.y. testavimų metu visa informacija fiksuojama išmaniuose įrenginiuose instaliuotoje specialioje programoje.

28. Agentūra turi pareigą atlikti tyrimus ir nustatyti visus antidopingo taisyklių pažeidimus, todėl tyrimai atliekami:

28.1. dėl netipinių mėginių rezultatų. Netipiniai ir/ar teigiami sportininko biologinio paso rezultatai galimai nurodo, kad buvo padarytas antidopingo taisyklių pažeidimas;

28.2. kai yra kitų, nesusijusių su laboratorijos tyrimais, duomenų, kurie nurodo, kad galimai buvo padarytas antidopingo taisyklių pažeidimas.

29. Agentūra ima ne tik šlapimo ir kraujo mėginius, bet ima kraujo mėginius Sportininko biologinio paso programai (Grafikas Nr.3). Sportininko biologinio paso programos veiklos principas – laikui bėgant stebėti pasirinktus biologinius kintamuosius, kurie netiesiogiai atskleidžia dopingo poveikį. Renkant informaciją sportininko biologiniam pasui nėra bandoma aptikti pačią dopingo medžiagą ar metodą. Agentūra kiekvienais metais plečia biologinio paso programą, o kartu intensyviau bendradarbiauja su mėginius tiriančiomis Laboratorijomis.

Grafikas Nr.3. Mėginių skaičius pagal tipą 2020 – 2022 m.

30. Nuo 2023 metų Agentūra, šalia įprastų veiklų testavimų ir tyrimų srityje, planuoja:
- 30.1. Taikyti naujausią testavimo metodą – sauso kraujo lašo metodą;
- 30.2. Plėsti sportininkų biologinio paso programą.

V SKYRIUS ANTIDOPINGO TAISYKLIŲ PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMAS.

31. Agentūra yra atsakinga už rezultatų, susijusių su jos jurisdikcijoje esančiais sportininkais ir kitais asmenimis, tvarkymą. Rezultatų tvarkymas apima procesą nuo pranešimo Tarptautinio rezultatų valdymo standarto¹³ 5 straipsnyje nustatyta tvarka arba kai kuriais atvejais (pvz., su netipinių rezultatų, sportininko biologinio paso, su buvimo vieta susijusių pažeidimų atveju) nuo Tarptautinio rezultatų valdymo standarto 5 straipsnyje konkrečiai numatytų etapų prieš pateikiant pranešimą ir kaltinimų pareiškimo iki galutinio bylos išnagrinėjimo, įskaitant bylos nagrinėjimo proceso pirmąją arba apeliacine instancija (jei pateiktas skundas) pabaigą.

32. Agentūra vykdydama tyrimą turi teisę gauti duomenis iš visų prieinamų šaltinių, juos analizuoti siekiant sėkmingai įgyvendinti veiksmingą, sumanų ir proporcingą testavimo planą, planuoti tikslinį testavimą ir (arba) suformuoti galimo (-ų) antidopingo taisyklių pažeidimo (-ų) tyrimo pagrindą.

33. Ne analitiniams pažeidimams (t.y. pažeidimams, kurie nėra susiję su gautu teigiamu laboratorijoje iširtu mėginiu), kuriuos galimai daro sportininkas ar jo aptarnaujantis personalas,

¹³ [2021m.-TARPTAUTINIS-REZULTATU-VALDYMO-STANDARTAS LT.pdf \(antidopingas.lt\)](#)

Agentūra atlieka naudodama savo resursus, bei bendradarbiaudama su atitinkamomis teisėsaugos institucijomis, kitų šalių antidopingo organizacijomis arba Tarptautinėmis federacijomis, bei WADA.

34. Įgyvendinant Kodekso nuostatas 2019 m. gruodžio 1 d. sudaryta Antidopingo taisyklių pažeidimo bylų nagrinėjimo komisija, kuri veikia nacionaliniu lygiu. Antidopingo taisyklių pažeidimo bylų nagrinėjimo komisijos sprendimai skundžiami Tarptautiniam sporto arbitražo teismui Lozanoje, Šveicarijoje (www.tas-cas.org).

35. 2021 m. įsigaliojo Kodekso pakeitimai ir naujas Tarptautinis Rezultatų valdymo standartas, todėl Agentūra 2021 m. pradėjo vadovautis iš anksto su WADA suderinta ir patvirtinta naują Antidopingo taisyklių pažeidimo bylų nagrinėjimo reglamento¹⁴ redakcija bei Antidopingo taisyklėmis.

Metai	Bylų skaičius	Apeliacijų skaičius
2022	16 bylų	
2021	8 bylos	1 Sporto arbitražo teismas
2020	22 bylos	2 Sporto arbitražo teismas

Lentelė Nr.3. Antidopingo taisyklių pažeidimo bylų skaičius

36. Agentūra 2021 m. parengė ir su WADA suderino bei Vilniaus komercinio arbitražo teismui pateikė derinimui Antidopingo taisyklių pažeidimo bylų apeliacinės instancijos nagrinėjimo procedūros reglamento ir Sporto arbitražo prie Vilniaus komercinio arbitražo teismo procedūros reglamento antidopingo byloms nagrinėti projektus. Taip pat su WADA suderino Antidopingo taisyklių pakeitimo projektą dėl Vilniaus komercinio arbitražo teismo kaip apeliacinės instancijos antidopingo byloms nagrinėti įsteigimo Lietuvoje. 2022 m. Agentūra tęsė derinimą su Vilniaus komerciniu arbitražo teismu dėl antidopingo taisyklių pažeidimo bylų apeliacinės instancijos įsteigimo, tačiau dėl Vilniaus komercinio arbitražo teismo pasiūlytų finansinių sąlygų (mokesčių už bylų nagrinėjimą), nuspręsta, kad pasiūlytos finansinės sąlygos būtų per didelė našta nacionalinio lygio sportininkams įgyvendinti savo apeliacijos teisę.

37. 2023 m. Agentūra toliau tęs galimybių įsteigti apeliacinę instanciją Antidopingo taisyklių pažeidimo byloms nagrinėti Lietuvoje paiešką, kad ji finansiškai būtų prieinama sportininkams.

38. Siekdama gauti informacijos iš išorės šaltinių apie grėsmes sąžiningam sportui Agentūra 2023 m. planuoja:

38.1. Įdiegti pranešimų, apie grėsmes sąžiningo sporto principams, sistemą (*angl.: hotline*);

¹⁴

<https://www.antidopingas.lt/wp-content/uploads/2020/12/2021-m.-ANTIDOPINGO-TAISYKLIU-PAZEIDIMO-BYLU-NAGRINEJIMO-REGLAMENTAS-LT..pdf>

38.2. Parengti pranešėjų apsaugos taisyklės.

VI SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS: NACIONALINIS IR TARPTAUTINIS

39. Agentūros darbuotojai, įgyvendindami tarptautinius dokumentus, privalo dalyvauti Europos Tarybos, Europos sąjungos, UNESCO, iNADO ir WADA organizuojamuose tarptautiniuose renginiuose, taip pat kelti kvalifikaciją (ypač, kai pristatomos naujienos, ir jas privalės įgyvendinti).

40. Baltijos šalių agentūros (Lietuvos, Latvijos ir Estijos) kiekvienais metais organizuoja susitikimus ir keičiasi gerąja patirtimi sąžiningo sporto principų apsaugos srityje. 2022 m. susitikimo metu Lietuvos ir Latvijos nacionalinės antidopingo organizacijos bei Estijos sporto etikos centras pasirašė bendradarbiavimo susitarimą, kuriuo įsipareigojo ne tik dalintis informacija, rengti bendrus mokymus, bet ir didinti testavimų kiekį.

41. Agentūra, siekdama užkirsti kelią dopingo platinimui, yra pasirašiusi bendradarbiavimo susitarimą su Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

42. Agentūra nuolat bendradarbiauja su policijos ir muitinės pareigūnais dėl medžiagų, kurios įtariamos esančios dopingo medžiagomis aptikimo, konfiskavimo ir /ar ištyrimo.

Metai	Pateikta išvadų policijai skaičius	Pateikta išvadų kitoms teisėsaugos institucijoms
2022	6	
2021	7	2 Muitinės departamentui ir 1 Kalėjų departamentui
2020	9	

Lentelė Nr. 4 Agentūros pateiktų išvadų teisėsaugos institucijoms skaičius

43. 2022 m. Agentūra:

43.1. Pati pateikė policijai 3 prašymus pradėti ikiteisminius tyrimus dėl įtariamų draudžiamų dopingo medžiagų disponavimo;

43.2. Bendradarbiaudama su Lietuvos kriminalinės policijos biuro Kriminalinės žvalgybos mokymo centru surengė mokymus policijos pareigūnams, kuriuose dalyvavo 24 pareigūnai iš visos Lietuvos.

44. Agentūros ir policijos atstovai nuo 2022 m. pradėjo dalyvauti WADA iš Europos Sąjungos lėšų finansuojamame projekte, kuriuo siekiama stiprinti Nacionalinių antidopingo organizacijų ir ikiteisminio tyrimo organizacijų bendradarbiavimą vykdant tyrimus dėl draudžiamųjų dopingo medžiagų disponavimo. Projektas truks iki 2024 metų, jame dalyvaus 48 Europos šalys, 51 Nacionalinė antidopingo organizacija, 48 ikiteisminio tyrimo organizacijų atstovai, Interpolas bei Europolas. Projektą sudarys nuotoliniai mokymai atskirai Nacionalinių antidopingo organizacijų atstovams (10 savaičių) bei atskirai ikiteisminio tyrimo pareigūnams, bendri mokymai ir „dirbtuvės“, bendra konferencija visiems dalyviams.

45. Nuo 2023 m. Agentūra planuoja:

45.1. Dalyvauti Europos tarybos *Kopenhagos grupės* (Makolino konvencijos šalių narių atstovų nuolatinė darbo grupė) veikloje;

45.2. Aktyvinti bendradarbiavimą su teisėsaugos institucijomis ir pranešėjais, siekiant gauti daugiau pranešimų apie dopingo bei sutartų varžybų grėsmę, riziką ir įtariamus;

45.3. Bendradarbiauti su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, bei Visuomenės sveikatos biurais papildų užterštumo ir saugos klausimais;

45.4. Stiprinti savo kaip UNESCO konvenciją įgyvendinančios, koordinuojančios institucijos vaidmenį.

VII SKYRIUS

AGENTŪROS VEIKLOS ADMINISTRAVIMAS

46. Programos įgyvendinimui naudojamos skirtos valstybės biudžeto lėšos, Agentūros uždirbtos lėšos - pajamos už suteiktas paslaugas, gauta parama, kitos teisėtai gautos lėšos. Siekdama teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai naudoti programos vykdymui skirtas lėšas, Agentūra vadovaujasi šių lėšų naudojimą, apskaitą ir Agentūros veiklą reglamentuojančiais teisės aktais.

47. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų 10 straipsnio nuostatomis, Švietimo, mokslo ir sporto ministras 2021 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. V-1384 patvirtino viešosios įstaigos LIETUVOS ANTIDOPINGO AGENTŪRA teikiamų atlygintinų paslaugų įkainius¹⁵. Agentūra šiuos įkainius taiko, kuomet testavimus, vadovaujantis tarptautinių federacijų reikalavimu, užsako sporto renginių organizatoriai arba kitos antidopingo organizacijos. Tokių užsakymų Agentūra per metus

¹⁵ https://www.antidopingas.lt/wp-content/uploads/2021/08/1384_ysak_del_ikainiu_Antidopingo_.pdf

sulaukia apie 4-5, todėl papildomai lėšų užsidirbti turi ribotas galimybes.

48. Didėjant Agentūros vykdomos veiklos apimtims, keičiantis nacionalinių ir tarptautinių teisės aktų reikalavimams susijusiems su Agentūros veikla, padidėjo reikalavimai ir Agentūros administravimui. Siekiant tinkamai administruoti ir tobulinti įstaigos veiklą, teikti kokybiškas dopingo kontrolės, konsultavimo bei švietimo paslaugas darbuotojai tobulina savo profesines kompetencijas, gilina žinias, kelia kvalifikaciją, taip pat pasitelkiami informacinių sistemų sprendimai.

Metai	Valstybės biudžeto skirtos lėšos	Kitos rėmėjų lėšos	Agentūros nuosavos lėšos
2022	500 000 Eur	0	20 085 Eur.
2021	350 000 Eur	300 Eur	25 419,55
2020	241 000 Eur	30 000 Eur	21 201,44 Eur

Lentelė Nr.5. Agentūros veiklos finansavimas 2020-2022 m.

49. Agentūra, siekdama efektyviai įgyvendinti keliamus reikalavimus tarptautiniuose ir nacionaliniuose teisės aktuose:

49.1. Naudojasi skaitmenine dokumentų valdymo sistema;

49.2. Testavimui naudoja informacinę sistemą MODOC.

49.3. Darbuotojai nuolat kelia kvalifikaciją mokymuose (ir ne tik antidopingo tema, bet ir kounikacijos, viešojo administravimo, antikorupcijos ir ,t.)

50. Nuo 2023 m. Agentūra, šalia nuolat vykdomų veiklų, planuoja kartą per ketvirtį leisti naujienlaiškį, kuriame bus apibendrinama naujausia informacija apie Agentūros veiklą.

**NACIONALINĖS ANTIDOPINGO PROGRAMOS
PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS 2023 M.– 2026 M.**

Eil. Nr.	Priemonės/ veiklos planuojamos	Metai / siekiamas rezultatas			
		2023	2024	2025	2026
1.	Mokymus išklausių asmenų skaičius	1500	1700	1500	1600
2.	Antidopingo švietimo vykdymas sporto renginių metu	7	10	6	7
3.	Parengti ir viešai prieinami antidopingo mokymai sporto mėgėjams (paskaita nurodyta tema)	3	3	2	2
4.	Įgyvendinti švaraus sporto ambasadorių programą	Pradėta	Įgyvendinama	Įgyvendinama	Įgyvendinama
5.	Parengti ir apmokyti švietimo pareigūnai	2	1-2	1	1
6.	Į registruotų sportininkų sąrašą įtrauktų sportininkų skaičius	120	130	110	120
7.	Mėginių, paimtų varžybų metu, skaičius	90	100	85	85
8.	Mėginių, paimtų ne varžybų metu, skaičius	390	400	390	390
9.	Mėginių, paimtų naudojant sauso kraujo metodą skaičius	50	50	30	40
10.	Kvalifikacijos kėlimo mokymai pareigūnams	1-2	1-2	1-2	1-2
11.	Parengti draudžiamojo sąrašo pakeitimai ir paaiškinimai	1	1	1	1
12.	Antidopingo taisyklių pažeidimo bylų išnagrinėjamas per 4-6 mėn. laikotarpį	100 proc.	100 proc.	100 proc.	100 proc.
13.	Pranešėjų teikiamos informacijos tvarkos taisyklės	parengtos	-	-	-
14.	Įdiegta pranešimų apie sąžiningo sporto pažeidimus, sistema	Įdiegta	Įdiegta	Įdiegta	Įdiegta
15.	Parengta mokymų medžiaga sąžiningo sporto	1	2	1	2
16.	Sąžiningo sporto socialinio dialogo renginys	1	1	1	1
17.	Atstovavimas tarptautinėse darbo grupėse, ekspertų grupėse	2	2	2	2

	ar pranešimai tarptautiniuose renginiuose, ar kt. panašios veiklos				
18.	ISO 9001:2015 standarto įdiegimas				Įdiegta

LIETUVOS ANTIDOPINGO PROGRAMOS 2023 M. – 2026

ĮGYVENDINIMO IŠLAIDOS

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Valstybės biudžeto lėšos programos įgyvendinimui iš viso (Eur)			
		2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.
1.	Testavimai ir tyrimai: dopingo kontrolė (dopingo mėginių surinkimas, siuntimas ir ištyrimas WADA akredituotoje laboratorijoje, jų administravimas, dopingo kontrolės įranga ir inventoriūs (įskaitant, bet neapsiribojant indeliais, išmaniais įrenginiais ir programomis), su įsigijimu susijusios išlaidos (transportavimo, muitinės tarpininkų, maitinimo mokesčiai, importo PVM), dopingo kontrolės pareigūnų paslaugos, kitos su dopingo kontrole susijusios išlaidos; ne analitiniai antidopingo taisyklių pažeidimų tyrimai; rezultatų tvarkymai, leidimų vartoti gydymui išdavimas - LVGIK paslaugos, teisinės paslaugos antidopingo pažeidimų bylose Agentūros Programos vykdytojų atlyginimai (8 pareigybės). Transporto išlaidos (automobilio nuoma, degalai, eksploatacija), inventoriūs, ilgalaikis turtas, kanceliarinės, švaros ir higienos prekės, kitos būtinos prekės ar paslaugos.	420 000	500 000	420 000	420 000
2.	Švietimas ir informavimas: seminarai, www.antidopingas.lt internetinio puslapio, “Android ” ir “iOS” programėlių sportininkams ir treneriams atnaujinimas; Agentūros svetainės tvarkymas ir informacijos pateikimas internetiniame puslapyje, komunikacijos paslaugos ir informacijos apie antidopingo sistemos veiklą ir dopingo žalą sklaida; elektroninės antidopingo mokymo sistemos palaikymas www.bedopingas.lt ; motyvacinės priemonės seminarų, mokymų, paskaitų Antidopingo temomis dalyviams (pvz. suvenyrai, salės nuoma); kvalifikacijos kėlimo paslaugos, kitos būtinos paslaugos ar prekės. Dokumentų vertimas iš anglų į lietuvių kalbą (įskaitant, bet neapsiribojant įvairios medžiagos, kuri teikiama WADA (pvz.: ATP komisijos	32 000	35 000	32 000	32 000

	sprendimų; LVGIK sprendimai ir pan.); įvairių dokumentų ar informacijos, kuri privalo būti reguliariai teikiama WADA vertimas).				
3.	Manipuliavimo sporto varžybomis koordinatoriaus veikla. Su tuo susiję išlaidos (pranešimų apie sąžiningo sporto pažeidimus, sistemos įdiegimas; medžiagos rengimas ir mokymų organizavimas, kitų renginių organizavimas ir/arba dalyvavimas juose).	100 000	150 000	100 000	100 000
4.	Bendradarbiavimas: atstovavimas tarptautinėse antidopingo organizacijose (WADA, INADO), UNESCO, Europos tarybos, Europos Sąjungos komitetuose ir darbo grupėse, kuriuose Lietuva atstovaujama sprendžiant antidopingo ir skovos prieš sutartų varžybų rezultatus, klausimus. Nario mokestis Nacionaliniam antidopingo organizacijų institutui. Išlaidos komandiruotėms (kelionės išlaidos, dienpinigiai, apgyvendinimas, transportas, degalai ir pan.).	48 000	55 000	48 000	48 000
5.	Programos administravimas: programos vadovo ir finansininko atlyginimas ir su tuo susiję mokesčiai), viešųjų pirkimų, darbų saugos, archyvavimo, ryšių paslaugos, biuro ir komunalinės paslaugos, DVS aptarnavimo, IT ir programų aptarnavimo, telekonferencijų, inventorių, kanceliarinės, švaros ir higienos prekės, kvalifikacijos kėlimo ir kitos administravimo paslaugos.	150 000	170 000	150 000	150 000
6.	Nenumatytos išlaidos	10 000	10 000	10 000	10 000
	Iš viso	760 000	920 000	760 000	760 000